

[Strona Główna](#) > ... > [Postępowanie Sądowe](#) > [Sprawy Cywilne](#) > [Sąd Którego Kraju Jest Właściwy W danej Sprawie?](#) > [Sweden](#)

Sąd którego kraju jest właściwy w danej sprawie?

Autor treści:

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

1 Do jakiego sądu należy się zwrócić: do sądu powszechnego orzekającego w sprawach cywilnych czy do sądu szczególnego (na przykład sądu orzekającego w sprawach z zakresu prawa pracy)?

Zazwyczaj to sądy powszechne rozpoznają spory z zakresu prawa cywilnego. Sprawę wnosi się do właściwego sądu rejonowego (*tingsrätt*).

Sąd pracy (*arbetsdomstol*) jest jedynym w Szwecji sądem szczególnym rozpatrującym spory cywilnoprawne. Niektóre sądy rejonowe również zajmują się określonymi rodzajami spraw. Informacje o właściwości tych sądów można znaleźć w odpowiedzi na [pytanie 3 poniżej](#).

Więcej informacji o sądach powszechnych można znaleźć [tutaj](#), a o sądach szczególnych – [tutaj](#).

Niektóre spory z zakresu prawa cywilnego są rozstrzygane przez organy niebędące sądami. W ramach procedury uproszczonej w postępowaniu zabezpieczającym szwedzka służba komornicza może zobowiązać stronę do dokonania płatności lub do podjęcia innych działań. Od jej decyzji przysługuje odwołanie do sądu rejonowego. W niektórych sporach dotyczących najmu lub dzierżawy właściwe są trybunały ds. najmu (*hyresnämnder*) lub trybunały ds. dzierżawy (*arrendenämnder*).

2 W przypadku gdy właściwość mają sądy powszechne orzekające w sprawach cywilnych (tj. sądy, które odpowiadają za rozpoznawanie takich spraw), w jaki sposób mogę się dowiedzieć, do którego z nich należy się zwrócić?

2.1 Czy istnieje rozróżnienie w hierarchii sądów powszechnych orzekających w sprawach cywilnych (na przykład sądy rejonowe są sądami niższej instancji, a sądy okręgowe są sądami wyższej instancji), a jeżeli tak, który z nich jest właściwy w mojej sprawie?

Praktycznie wszystkie powództwa cywilne wytacza się najpierw przed sąd najniższej instancji, tj. sąd rejonowy.

2.2 Właściwość miejscowa (który sąd jest właściwy do rozpoznania mojej sprawy: sąd w mieście A czy w mieście B?).

2.2.1 Podstawowa zasada ustalania właściwości miejscowej

Co do zasady powództwo wytacza się w miejscu zamieszkania pozwanego. Uznaje się, że osoba fizyczna

zamieszkuje w miejscu, w którym jest wpisana do ewidencji ludności. Informacji o miejscu wpisania danej osoby do ewidencji ludności udziela szwedzki Urząd Skarbowy (*Skatteverket*) (tel.: +46 (0)8 56 48 51 60). W przypadku osób prawnych powództwo wytacza się w miejscu ich siedziby statutowej.

Sprawę można wnieść do sądu szwedzkiego nawet gdy pozwany nie ma w Szwecji miejsca zamieszkania. Powództwo można wówczas wytoczyć w miejscu, w którym pozwany przebywa, lub – w niektórych przypadkach – w miejscu, w którym ostatnio mieszkał lub przebywał. W niektórych sporach cywilnych powództwo można wytoczyć w Szwecji, nawet gdy pozwany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą. Do celów ustalenia właściwości sądu kluczowe jest posiadanie przez pozwanego nieruchomości w Szwecji lub zawarcie przez niego umowy w Szwecji.

W sprawach międzynarodowych trzeba pamiętać, iż szwedzkie przepisy dotyczące właściwości sądów mają zastosowanie wyłącznie w sytuacji, gdy dana sprawa podlega szwedzkiej jurysdykcji. Zazwyczaj jest tak wówczas, gdy zgodnie z krajowymi przepisami dotyczącymi właściwości sądów w sprawie właściwy jest sąd szwedzki. W tym kontekście należy jednak wziąć pod uwagę także wszelkie mające zastosowanie umowy międzynarodowe. W Szwecji najważniejsze z nich to rozporządzenie Bruksela I, konwencja brukselska oraz konwencja lugańska, które regulują właściwość sądów, gdy pozwany zamieszkuje lub ma siedzibę w państwie nimi objętym. Akty te stanowią w szczególności, że podstawy właściwości, zgodnie z którą powództwo o wykonanie zobowiązania do zapłaty można wytoczyć w miejscu, w którym pozwany posiada nieruchomość, nie można stosować do osoby, która zamieszkuje lub ma siedzibę w państwie członkowskim UE lub w państwie-stronie konwencji.

2.2.2 Wyjątki od podstawowej zasady

2.2.2.1 W jakim przypadku mam możliwość wyboru pomiędzy sądem w miejscu zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady) a innym sądem?

Istnieje szereg zasad dotyczących właściwości, zgodnie z którymi powództwo można również wytoczyć przed inny sąd niż sąd miejsca zamieszkania pozwanego. Różne umowy międzynarodowe, np. rozporządzenie Bruksela I oraz konwencje brukselska i lugańska, zawierają również zasady dotyczące konfliktu jurysdykcji.

Najważniejsze zasady dotyczące konfliktu jurysdykcji są następujące:

- każdy, kto poniósł szkodę, może wytoczyć powództwo w miejscu popełnienia czynu wywołującego szkodę lub w miejscu jej wystąpienia. Zasadniczo nie ma to zastosowania w przypadku niedotrzymania umowy. Powództwo o odszkodowanie wynikające z czynu zabronionego można wytoczyć w połączeniu z aktem oskarżenia;
- w sprawie konsumenckiej dotyczącej niewielkiej kwoty konsument może wytoczyć powództwo przeciwko przedsiębiorcy przed sąd swojego miejsca zamieszkania;
- sprawy, z którymi wiąże się zobowiązanie do zapłaty wynikające z umowy, można w niektórych przypadkach wszcząć w miejscu zawarcia umowy. W prawie szwedzkim nie istnieje jednak przepis przyznający właściwość sądowi miejsca wykonania umowy;
- sprawę przeciwko przedsiębiorcy dotyczącą sporu, który powstał w związku z jego działalnością gospodarczą, można w niektórych przypadkach wnieść do sądu miejsca prowadzenia tej działalności;
- powództwo związane z prawem pieczy nad dzieckiem, jego miejscem zamieszkania lub ustaleniem kontaktów z dzieckiem zwykle rozpoznaje się w miejscu zamieszkania dziecka (zob. także część pt. Odpowiedzialność rodzicielska – Szwecja);
- sprawy dotyczące alimentów na rzecz dzieci wnosi się zwykle do sądu miejsca zamieszkania pozwanego, jednakże sprawy dotyczące ustalenia ojcostwa, sprawy małżeńskie oraz sprawy dotyczące władzy rodzicielskiej (pieczy nad dziećmi i miejsca ich zamieszkania) może również rozpatrzyć inny sąd.

2.2.2.2 W jakim przypadku muszę wybrać sąd inny niż ten właściwy dla miejsca zamieszkania pozwanego (sąd wyznaczony przez zastosowanie podstawowej zasady)?

Prawo szwedzkie zawiera wiele zasad dotyczących właściwości wyłącznej, zgodnie z którymi powództwo należy wytoczyć przed konkretny sąd. Zasady właściwości wyłącznej określono również w umowach międzynarodowych, takich jak rozporządzenie Bruksela I oraz konwencje brukselska i lugańska. Jeżeli sprawa objęta taką zasadą zostanie wniesiona do sądu innego niż sąd posiadający właściwość wyłączną, sąd ten nie może jej rozpoznać.

Najważniejsze szwedzkie zasady właściwości wyłącznej są następujące:

- w większości sporów z zakresu prawa rzeczowego właściwy jest sąd miejsca położenia rzeczy;
- niektóre spory dotyczące nieruchomości podlegają właściwości sądu ds. gruntów i środowiska (*mark- och miljöödomstol*), trybunału ds. najmu lub trybunału ds. dzierżawy – o właściwości danego sądu decyduje miejsce położenia nieruchomości;
- sprawy z zakresu prawa spadkowego rozpoznaje sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania zmarłego;
- spory związane z małżeństwem oraz podziałem majątku małżonków rozpoznaje sąd właściwy ze względu na miejsce zamieszkania jednej ze stron;
- sprawy podlegającej właściwości sądu pracy (*Arbetsdomstolen*) lub sądu gospodarczego (*Marknadsdomstolen*) nie można wnieść do sądu powszechnego w miejscu zamieszkania pozwanego;
- w przypadku sporów z zakresu prawa konkurencji, prawa marketingowego, prawa ochrony środowiska, prawa morskiego i prawa własności intelektualnej często istnieją szczegółowe przepisy przyznające właściwość tylko jednemu sądowi;
- Sąd Apelacyjny Svea (*Svea hovrätt*) ma wyłączną właściwość do rozpatrywania niektórych wniosków o wykonanie orzeczeń zagranicznych.

2.2.2.3 Czy strony mogą samodzielnie określić jako właściwy sąd, który w innym wypadku nie byłby właściwy?

Strony mogą uzgodnić między sobą możliwość lub obowiązek rozpatrywania sporu przez określony sąd. Taką umowę dotyczącą właściwości sądu sporządza się na piśmie. W umowie można przewidzieć, że jeden sąd będzie posiadał właściwość wyłączną. Można również ustalić, że właściwy będzie inny sąd niż sąd przewidziany przepisami. Strony mogą również uznać, że właściwy będzie więcej niż jeden sąd.

Zasadniczo sąd wyznaczony przez strony jako sąd właściwy jest zobowiązany przyjąć wniesione do niego powództwo. Zasada ta nie ma jednak zastosowania, jeżeli umowa narusza którąkolwiek z zasad dotyczących właściwości wyłącznej. Jeżeli jedna ze stron twierdzi, że umowa dotycząca właściwości sądu jest nieważna, sąd musi zbadać takie stwierdzenie i może dojść do wniosku, że faktycznie nie jest on w danej sprawie właściwy.

Sąd, który w przeciwnym razie nie byłby właściwy, może stać się właściwy, jeżeli pozwany nie zakwestionuje jego właściwości (tzw. właściwość dorozumiana). Nie ma to jednak zastosowania, jeżeli istnieją przepisy dotyczące jurysdykcji wyłącznej, gdyż sąd sprawdza je z urzędu. Sąd nie sprawdza jednak z urzędu, czy sprawę wniesiono z naruszeniem zasady podstawowej, zasad konfliktu jurysdykcji lub umowy dotyczącej właściwości sądu. Strony muszą zgłosić swój ewentualny sprzeciw wobec właściwości sądu w swoim pierwszym wystąpieniu w danej sprawie. Jeżeli pozwany nie złoży żadnego oświadczenia i należy wydać wyrok zaoczny, sąd musi ustalić, czy ma on właściwość do rozpoznania danej sprawy.

3 W przypadku gdy właściwość mają sądy szczególne, w jaki sposób mogę dowiedzieć się, do którego z nich należy się zwrócić?

W Szwecji sąd pracy jest jedynym sądem szczególnym rozpatrującym spory cywilnoprawne. Rozpoznaje on sprawy roszczeń z tytułu stosunku pracy, tj. spory dotyczące stosunków między pracodawcą a pracownikiem.

Niektóre sądy rejonowe rozpoznają określone rodzaje spraw cywilnych. Pięć spośród sądów rejonowych Szwecji to również sądy ds. gruntów i ochrony środowiska (*mark- och miljöödomstolar*), zajmujące się sprawami dotyczącymi ochrony środowiska (*miljöbalken*) oraz wywłaszczenia i podziału gruntów. Spory z zakresu prawa morskiego rozpoznaje siedem sądów rejonowych będących sądami morskimi (*sjörättsdomstolar*). Z kolei wydział ds. własności intelektualnej i spraw gospodarczych (*patent- och marknadsdomstolen*) Sądu Rejonowego w Sztokholmie (*Stockholms tingsrätt*) ma właściwość wyłączną w sprawach z zakresu własności intelektualnej, konkurencji i marketingu.

■ Ostatnia aktualizacja: 28/08/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwy punkt kontaktowy Europejskiej Sieci Sądowej (EJN). Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. ESS ani Komisja Europejska nie ponoszą odpowiedzialności za wszelkie informacje, dane lub odniesienia zawarte w tym dokumencie. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się

w informacji prawnej.